

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

a Gaufredo et Bernardo Guidonis excerpta.

A 47 *His rebus Gaufrerus ipse, ut ex verbis ejus liquet, interfuit: nonnulla tamen in iis occurrunt, quæ cum iis, quæ de Lemovicensibus S. Martialis abbatibus, et Figiacensibus Dionysius Sammarthanus tradit, non facile combinari queant. Hic tom. II Gallix Christianæ auctæ col. 360 Petrum, S. Martialis abbatem, Isemberti decessorem, obiisse Idibus seu 15 Octobris (dicere debuerat 4 Idus Septembris, ut legitur apud Labbeum tom. II Bibl. Mss. pag. 274) anni 1174, tradit: Isembertum autem die 6 Octobris jam inde electum in abbatem ejusdem loci, Gaufrerus statuit. Hic tom. I de ecclesia Cadurcensi col. 174 Adenarium, hujus nominis secundum, ad annum circiter 1140, et Ebulum circa annum 1180 Figiacenses abbates memorat; Hugonis, qui secundum Gaufrerum anno 1174 Figiacensis abbas erat, non meminit. Præterea Gaufrerus paulo post verba citata num. superiore Moissiacensis abbatis, suppresso tamen nomine, meminit, qui eodem anno tum recens die S. Lucie et vivis sublatus fuerat: Moissiacensi autem canobio tom. I, col. 166 et seq. idem auctor ab anno 1163 saltem ad annum 1195 scribit præfuisse Bertrandum. Hæc ex Gaufrero, de S. Pardulphi apud Lemovicenses sæculis XI et XII cultu: hunc pariter per hæc tempora habuisse apud Daionenses Cistercienses, Gaufrerus cap. 75 ait, sed ex illius abbatia Collectario seu Collectarum libro S. Pardulphi nomen deinde erasum, queritur. Denique quanta religione Waracti cultus fuerit, collige ex Bernardo Guidonis de Sanctis Lemovicensibus Opusculo apud Labbeum tom. I Bibliothecæ Mss. pag. 654, ubi hæc habet: S. Pardulphi confessoris sarcophagum cum cineribus Garactensis ecclesia tenet, quæ ad testimonium illius castissimæ vite feminam nullam admittit.*

VITA,

Auctore anonymo suppari, Ex veteribus membranis et apographo P. Jacobi Sirmondi Societatis Jesu.

PRÆFATIO.

Auctor S. Pardulphi Vitæ et miracula,

a
b
c
d

Plerique, dum præcorum patrum antiqua laudant gesta miraculorum, nova, quæ nuper gesta sunt, omittunt. Quasi vinum vetustum cum suavitate et hilaritate hauriunt, mustum, quasi turbulentum, renuentes, et rudis miraculi fidem (rudia corda a) deserentes: sed melius utrobique, ut opinor, utrumque commiscere, vetustum vinum scilicet, ut musti iudicia foveat, ac temperet austeritatem; vini similiter novi austeritas veteris dulcedinem exacuit. Videlicet, ut, quæ ex uno manant fonte, rite uno sapore satient sitientes b. Idcirco, mi pater Berthemari c, non minimas omnipotenti Opifici gratias agimus, quia hic in Aquitania d, superna illustrante gratia, per sancti infusionem Spiritus quamplures philosophos et rhetores reperis, qui Vitam vel Gesta miraculorum B. Pardulphi

confessoris suo stylo enarrare queunt, et luculento sermone fidelium auribus inculcare liquidissime. Et me tantillum et modicum, et a nonnullis despicabilem, ineloquentem et rusticum hoc poscis Opus adgredi e.

AUCTORE ANONYMO.

e Deo fretus, scribere aggredditur.

2 Valde onerosum mihi est, quia non est mihi facultas in perfectione, nisi Omnipotens inspiret, et mittat Spiritum sanctum suum: Veritate dicente, quæ ait: « Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis f. » Quapropter vix audeo adgredi invalidus in sensu, tardus ad orandum, tam magni Viri miracula, verborumque et gestorum copiam ad meam humillimam hæsitatem declinare. Profecto vereor, quod absit, de dulci facere amarum, et de amaro dulce: sed illius oro clementiam, qui latices convertit in falerum, et brutis animantibus facultatem tribuit eloquendi. Saltem rustico sermone hujus beati viri Pardulphi vitam vel signa miraculorum, ut valeo, adgredior docere g lectorem.

ANNOTATA.

a Qui hæc S. Pardulphi Vitam nobis descripsit, videtur parenthesis illam inseruisse, quod illa in exemplari, e quo Vita hæc excerpta est, legebatur; et, ut verba obscura redderet planiora, de suo substituisse hæc: rudis miraculi fidem: quod cum alibi non faciat, indicio id est, fideliter ipsum cetera descripsisse.

E

b Hæc omnia apud Mabillonium perturbate: Plerique dum præcorum patrum antiqua laudantes gesta miraculorum, nova, quæ nuper gesta sunt, omittunt, quasi vinum vetustum cum suavitate vel claritate hauriunt, mustum nempe, quasi turbulentum, squamololum renuentes in haustu, et rudis miraculis ruda corda deserentes. Sed melius utrobique, ut opinor, utrumque commiscere in haustum, vinum scilicet et mustum, ut dulcia musti foveat ac temperet austeritatem vini; similiter vini austeritas dulcedinem exacuat musti: videlicet, ut, qui uno manantur fonte, uno de sapore satientur sitientes. Non adeo vitiosa sunt, quæ deinceps sequuntur apud Mabillonium: unde hæc non in ipsum auctorem, sed in describentium imperitiam refero.

F

c Forte Waractensis seu Garactensis abbas. Vide num. 7 Comment. præv.

d Una e quatuor Gallix partibus: sub prima regum Francorum stirpe a Ligero fluvio ad Pyrenæos montes protendebatur: modo autem Aquitania (la Guyenne) passim dicitur pars illa, quæ cis Garunnam est, quæque provinciam Aginensem, Cadurcensem, Guiennam propriam seu tractum Burdegalensem, Lemovicensem provinciam, Petrocoriensem, Ruthenensem et Santoniam complectitur. Ita Baudrandus.

e Hinc, tam Berthemarium, quam Aetorum scriptorem Aquitanos monachos fuisse, conjicio.

f Matt. 10, v. 20.

g Minus apte apud Mabillonium prænotare.

CAPUT